

Bilag 3 til Avtale om bruk av Datahuben for kraftmarkedet

Styringsmodell for samhandling mellom Elhub og markedsaktører

Versjon 2.2 2022

Innhold

Endringslogg	3
1 Bakgrunn	4
2 Føringer fra RME	4
3 Styringsmodell	6
3.1 Roller	6
3.1.1 RME (Reguleringsmyndigheten for Energi)	6
3.1.2 Statnett SF - Avregningsansvarlig	6
3.1.3 Elhub AS	6
3.1.4 Bransjeråd	6
3.1.5 Brukerforum	7
3.2 Relasjoner og samhandling	7
3.3 Dokumentasjon	7
3.4 Revisjon av styringsmodellen	8
4 Mandat og vedtekter Bransjerådet	9
4.1 Bransjerådets formål og mandat	9
4.2 Ledelse av Bransjerådet	9
4.3 Bransjerådets sekretariat	9
4.4 Deltakelse i Bransjerådet	9
4.4.1 Retningslinjer for utnevning til Bransjerådet	9
4.5 Bransjerådets møtekalender	10
4.6 Arbeidsflyt i Bransjerådet og samhandling med Brukerforum	10
4.6.1 Møteinnkalling, frist for nye saker og utsendelse av agenda for Bransjerådsmøter	10
4.6.2 Møtetid og møtested for Bransjerådet	11
4.6.3 Saksbehandling og gjennomføring av møter	11
4.6.4 Møtereferat fra Bransjerådet	12
5 Mandat og vedtekter Brukerforum	12
5.1 Innledning	12
5.2 Brukerforums formål og mandat	12
5.3 Ledelse av Brukerforum	13
5.4 Sekretariat Brukerforum	13
5.5 Deltakelse i Brukerforum	13
5.6 Retningslinjer for utnevning til prosjekt- og arbeidsgrupper i regi av Brukerforum	14
5.7 Møtekalender Brukerforum	14
5.8 Arbeidsflyt i og rundt Brukerforum	15
5.8.1 Møteinnkalling, frist for nye saker og utsendelse av agenda for møter i Brukerforum	15

5.8.2	Møtetid og møtested for Brukerforum	15
5.8.3	Saksbehandling og gjennomføring av møter i Brukerforum	16
5.8.4	Møtoreferat fra Brukerforum.....	16
5.8.5	Ledetid på endringer vedtatt i Brukerforum	16
5.8.6	Rapportering og leveranser fra Brukerforum.....	17

Endringslogg

Versjon	Kommentar	Dato	Godkjent av
2.2	Endelig revidering etter Bransjerådsmøte nr.36	21.03.2022	Elhub Bransjeråd
2.1	Revidert etter evaluering i Elhub Bransjeråd høst 2021		
2.00	Revidert i tråd m revidert brukeravtale ver 2.0 2020	25.09.2020	Elhub Bransjeråd
1.1	Elhub Driftsforum og NEE (Norsk Ediel Ekspertgruppe) er samordnet til en gruppe. Vedtatt versjon med justeringer etter Bransjerådsmøte nr.25.	19.11.2019	Elhub Bransjeråd
1.01	Gjeldende versjon ved GO-live februar 2019		

1 Bakgrunn

Statnett ble 30. januar 2012 pålagt av Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE), nå Reguleringsmyndigheten for Energi (RME), å utvikle og operere en datahub (Elhub) for kraftmarkedet innenfor Statnett sin konsesjon og rolle som Avregningsansvarlig. Elhub AS er et heleid datterselskap av Statnett, og Statnett har lagt utviklingen og den operative driften av Elhub til Elhub AS.

Elhub skal i hovedsak håndtere lagring og distribusjon av måleverdier, avregningsdata og kundeinformasjon mellom aktørene i kraftmarkedet. Etablering av Elhub skal bidra til effektive løsninger for informasjonsutveksling i kraftmarkedet og legge til rette for effektive forretningsprosesser mellom aktørene, bl.a. leverandørskifter, anleggsovertagelse, oppstart av kraftleveranse og sikker utveksling av måledata.

Elhub skal også bidra til en mer effektiv organisering av kraftmarkedet slik at informasjonsutveksling og forretningsprosesser kan endre seg i takt med nye markedskrav og teknologiske løsninger. Gjennom økt nøytralitet og like vilkår for aktørene skal Elhub legge til rette for konkurranse og innovasjon i kraftbransjen.

Markedsaktørene som bruker Elhub vil være viktige premissgivere for utvikling av Elhub. Det er derfor viktig at det er etablerte fora for samhandling mellom Elhub og markedsaktørene, for å ivareta ulike interesser og nøytralitet. Dette gjelder både på kort sikt i form av regelverksimplementering og koordinert drift, samt på lengre sikt i form av regelverksutforming, rollefordeling og videreutvikling.

Dette dokumentet beskriver styringsmodellen for samhandling mellom Elhub og markedsaktørene som brukere av Elhub.

2 Føringer fra RME

Statnett SF er gjennom regulering og tildelt Avregningskonsesjon¹ ansvarlig for drift og vedlikehold av Elhub. Avregningsansvarlig skal også drive systemstøtte for standardisert elektronisk datautveksling (Ediel), herunder forvalte Elhub Edielstandard, gjennom instansen Systemstøtte for Ediel SSE.

Elhub er til for kraftbransjen og vil ikke kunne fungere effektivt uten et tett samarbeid med kraftbransjen. Dette ligger også i føringer fra RME gjennom retningslinjer for Avregningsansvarlig og i forskriften:

Fra RMEs (da NVE) brev til Statnett 30.01.2012 vedrørende endring i avregningskonsesjonen:

"Felles IKT-løsninger vil utgjøre viktig infrastruktur for kraftmarkedet, og det er derfor viktig at bransjen deltar aktivt i arbeidet med utredning og utvikling av disse løsningene. NVE (RME, red.anm.) oppfatter fra uttalelsene til Statnett og bransjeorganisasjonene at det er bred enighet om at bransjen bør ha stor innflytelse på vurdering og utvikling av fremtidens IKT-løsninger. Samtidig er det viktig at dette arbeidet ledes av en nøytral aktør med kompetanse og gjennomføringsevne. Utviklingen og driften av dette systemet krever koordinering av mange ulike aktørers interesser og det er derfor viktig at det også etableres effektive beslutningsprosesser. En viktig del av utviklingsarbeidet blir derfor å etablere en effektiv organisasjon for utvikling og drift av felles IKT løsninger."

Fra RMEs (da NVE) brev til Statnett 28.05.2013 vedrørende utvikling av datahub:

¹ Avregningskonsesjonen med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-3, og forskrift av 27. juni 2016 nr. 824 om delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat gir hjemmel til innføring av styringsmodellen.

"Organisering av datahub-prosjektet

Ved oppstart av utviklingsarbeidet våren 2013, skal det etableres et Bransjeråd og en ekspertgruppe som konsulteres når det skal fattes beslutninger om vilkårene for aktørene og funksjonalitet i datahuben. NVE (RME, red.anm.) deltar som observatør i Bransjeråd eller ekspertgruppe dersom NVE (RME, red.anm.) finner det hensiktsmessig."

Fra RMEs (da NVE) oppsummering og fastsetting av forskriftsendringer (51/2015):

"3.2 Endring av SS 1-1. Formål

Avregningsansvarlig bør sammen med bransjen ha handlingsrom til å foreslå utvikling av forretningsprosessene i Elhub. NVE (RME, red.anm.) kan fatte vedtak for å avhjelpe situasjoner hvor det oppstår uenighet om utvikling av Elhub og Ediel."

"3.23 Ny § 6-1: Drift og vedlikehold av Elhub

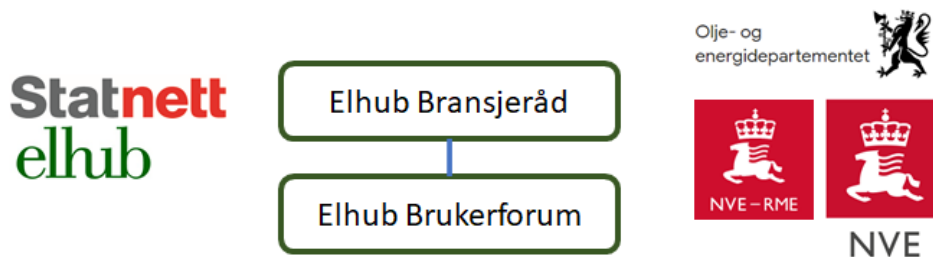
Bransjerådet egner seg etter NVEs (RMEs, red.anm.) vurdering ikke til å overse operasjonell styring av Elhub-prosjektet, hverken i utviklingsfasen eller når Elhub settes i drift. NVE (RME, red.anm.) mener det ikke er hensiktsmessig å gi formell styringsrett til det rådgivende organet. Gjennom regulering av avregningsansvarlig utøver NVE (RME, red.anm.) en overordnet styring av Elhubprosjektet med hensyn til utvikling og drift. I medhold av avregningskonsesjonen er Statnett operasjonelt og økonomisk ansvarlig for utvikling og drift av Elhub. I saker hvor det er uenighet mellom bransjen og Statnett knyttet til Elhub skal avregningsansvarlig orientere NVE (RME, red.anm.). NVE (RME, red.anm.) kan fatte vedtak om endringer i avregningsansvaret og om konkrete tiltak knyttet til Elhub. Bransjerådet er ment å være et organ hvor bransjen, Statnett og NVE (RME, red.anm.) kan utveksle kunnskap og meninger om hvordan Elhub bør utvikles og driftes. Det vises forøvrig til brev av 28. mai 2013 der NVE (RME, red.anm.) ber om at det etableres et Bransjeråd (og ekspertgruppe) som skal konsulteres når det fattes beslutninger om vilkår for aktørene og funksjonalitet i Elhub."

Forskriftstekst § 6-1. Drift og vedlikehold av Elhub

Elhub skal drives og utvikles av avregningsansvarlig. Vesentlige endringer i Elhub skal forelegges Reguleringsmyndigheten for energi i god tid før implementering. Reguleringsmyndigheten for energi kan pålegge avregningsansvarlig å gjennomføre endringer i Elhub.

3 Styringsmodell

Styringsmodellen legger opp til et strategisk rådgivende Elhub Bransjeråd (Bransjeråd) og en mer operasjonelt rådgivende gruppe; Elhub Brukerforum (Brukerforum). I tillegg er Statnett som avregningsansvarlig, Elhub og RME sentrale aktører i styringsmodellen. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) ble etablert 1 november 2019.

3.1 Roller

Dette kapitlet beskriver kort roller, relasjoner og funksjonsområder i Styringsmodellen. Mandat og vedtekter for Bransjerådet og Brukerforum er nærmere beskrevet i egne kapitler i dette dokumentet.

3.1.1 RME (Reguleringsmyndigheten for Energi)

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) er regulator for sluttbrukermarkedet og fører tilsyn med hjemmel i energiloven, energilovforskriften og avregningsforskriften.

"RME er fra 1. november 2019 utpekt av OED som reguleringsmyndighet i medhold av energiloven § 2-3 og naturgassloven § 4, og skal utføre oppgavene som uavhengig reguleringsmyndighet. RMEs oppgave er fortsatt å sørge for at aktørene overholder regelverket som sikrer like konkurransevilkår i kraftmarkedet og et effektivt drevet strømmnett."(ref. www.nve.no/reguleringsmyndighet)

3.1.2 Statnett SF - Avregningsansvarlig

I rollen som Avregningsansvarlig er Statnett SF tildelt ansvaret for Elhub som definert i forskrift 301 og Avregningskonsesjonen. Statnett SF er således formelt ansvarlig ovenfor RME.

3.1.3 Elhub AS

Statnett SF har delegert det operative ansvaret for Elhub til Elhub AS, som er et 100% eid datterselskap av Statnett SF. Systemstøtte for Ediel SSE driftes også av Elhub AS. Elhub AS vil således være kontaktpunkt mot kraftbransjen og RME i forhold til drift, support og videreutvikling. Elhub AS vil ha eget regnskap og ansvar for alle investeringer, driftskostnader og inntekter knyttet til Elhub sitt virksomhetsområde..

3.1.4 Bransjeråd

Bransjerådet er et strategisk forum, som skal gi beslutningsveiledning i saker av vesentlige betydning for drift og videreutvikling av Elhub. I tillegg skal det være et forum for konsultasjon i forhold til endringer i forskrifts- og regelverket som berører Elhub og de markedsfunksjoner som støttes av Elhub.

3.1.5 Brukerforum

Bransjerådet besluttet i møte nr. 22 den 24 april 2019 å slå sammen Norsk Ediel Ekspertgruppe NEE og Elhub Driftsforum til en ny gruppe, gitt navnet Elhub Brukerforum.

Brukerforum skal være en operativt rådgivende beslutningsveileder for Avregningsansvarlig i arbeidet med forvaltning av Elhub Edielstandard og sikring av effektiv daglig drift. Brukerforum arbeider både teknisk og funksjonelt, og består av representanter for aktører og systemleverandører i kraftbransjen. Brukerforum skal utføre sitt arbeid i samråd med Bransjerådet, og Bransjerådet skal konsulteres i saker av strategisk betydning og ved eventuelle andre endringer av markedsdesign

3.2 Relasjoner og samhandling

Elhub/ Avregningsansvarlig skal jevnlig informere Bransjerådet om aktuelle saker. Bransjerådet kan også ta opp egne saker som er relevante i forhold til Bransjerådets mandat. Bransjerådet kan delegerer saker til Brukerforum. Bransjerådet kan gi råd og innstillinger til både RME og Elhub/ Avregningsansvarlig.

Brukerforum rapporterer status på aktuelle saker og forhold som Bransjerådet skal ta stilling til, i hvert Bransjerådsmøte. Endringsønsker som antas å være av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet, fremlegges for Bransjerådet.

Noen eksempler på samhandling:

- A. RME ønsker å gjøre en forskriftsendring som medfører endring i Elhub Edielstandard
 - a. Saken tas opp i Bransjerådet, enten som innspill fra Brukerforum, RME eller Elhub.
 - b. Bransjerådet ber Brukerforum utrede konsekvensen
 - c. Brukerforum utreder og rapporterer tilbake til Bransjerådet
 - d. Bransjerådet lager en innstilling som viderefremmes til Avregningsansvarlig, og/eller RME.
- B. Elhub, et medlem i Bransjerådet eller en utenforstående betalende markedsaktør kommer med forslag om at en ny tjeneste bør legges inn i Elhub
 - a. Saken tas opp i Bransjerådet som tar stilling til om saken skal utredes eller om den skal avises. Hvis saken skal utredes vil Bransjerådet avgjøre hvordan det skal gjøres
 - b. Bransjerådet lager en innstilling som viderefremmes til Avregningsansvarlig, og/eller RME.
- C. Brukerforum ønsker å gjøre en endring i Elhub Edielstandard
 - a. Saken tas opp i Bransjerådet som innspill fra Brukerforum.
 - b. Bransjerådet ber Brukerforum utrede konsekvensen (om ikke allerede tilstrekkelig oppgitt i saksdokumenter fra Brukerforum)
 - c. Bransjerådet lager en innstilling som viderefremmes til Avregningsansvarlig, og/eller RME.

3.3 Dokumentasjon

Avregningsansvarlig har gjennom Elhub ansvaret for at relevant dokumentasjon er offentlig tilgjengelig:

- Styringsmodell for samhandling mellom Elhub og markedsaktører
- Representanter i de ulike gruppene
- Møtoreferater
- Gjeldende versjoner av Elhub Edielstandard
- Øvrig relevant dokumentasjon

Dokumentasjonen finnes på www.elhub.no.

3.4 Revisjon av styringsmodellen

Bransjerådet skal i samspill med Avregningsansvarlig og RME hvert år gjøre en vurdering av om Styringsmodellen dekker formålet. Bransjerådets sekretariat planlegger for denne vurderingen ved gjennomføring av kalenderårets siste Bransjerådsmøte.

RME kan initiere revisjonsarbeid av gjeldende Styringsmodell i forbindelse med innføringer av nye eller revisjoner av relevante lover, forskrifter eller andre forhold som omfatter Elhub sitt virksomhetsområde eller tjenester ovenfor kraftbransjen.

Bransjerådet, Brukerforum og Elhub AS kan fremme forslag om igangsetting av revisjonsarbeid av gjeldende Styringsmodell til Bransjerådet. Det skal gis en dokumentert begrunnelse for igangsetting av revisjonsarbeid.

Bransjerådets sekretariat administrerer revisjonsarbeidet.

RME skal forelegges vesentlige endringer i Styringsmodellen før de trer i kraft.

4 Mandat og vedtekter Bransjerådet

4.1 Bransjerådets formål og mandat

Bransjerådet skal være et strategisk forum og konsultasjonsorgan som skal gi beslutningsveiledning i saker av vesentlig betydning for drift og videreutvikling av Elhub, til felles nytte for alle betalende aktører av løsningen.

RME kan benytte Bransjerådet til konsultasjon ved behov for innspill til endringer i lover og forskrifter m.m. som berører Elhub sitt virksomhetsområde.

Ved behov kan Bransjerådet be om informasjon, saksutredning og analyser fra Brukerforum og Avregningsansvarlig, i tråd med gitte mandat og ansvarsområder.

Bransjerådet skal regelmessig orienteres overordnet om status på drift og videreutvikling i Elhub.

Bransjerådet skal i løpet av høsten forelegges budsjettforslag for Elhubs virksomhet for kommende år, samt godkjent årsregnskap for Elhub AS.

Alle medlemmene av Bransjerådet skal utøve et fornuftig skjønn i forhold til egne interesser for selskapet de er ansatt i og ivareta hensynet til balanserte beslutninger i Bransjerådet til fordel for alle aktører i bransjen og de øvrige interessentene.

4.2 Ledelse av Bransjerådet

Bransjerådet ledes av Avregningsansvarlig, eller den denne utpeker.

Bransjerådet kan velge å utpeke en ordstyrer i møtene.

4.3 Bransjerådets sekretariat

Avregningsansvarlig, eller den denne utpeker, er sekretariat for Bransjerådet.

4.4 Deltakelse i Bransjerådet

Medlemmene i Bransjerådet skal være representanter i ledende stillinger hos betalende aktører i Elhub.

Bransjeorganisasjoner som har betalende medlemmer i Elhub kan delta, men har da status som observatør. Brukerforums leder deltar med fast statusrapportering. I tillegg kan RME og Avregningsansvarlig/NBS delta med hver sin observatør.

4.4.1 Retningslinjer for utnevnelse til Bransjerådet

Bransjerådets medlemmer velges for en 2-års periode. Markedsaktører og bransjeorganisasjonene foreslår medlemmer og sammensetningen til Bransjerådet for kommende valgperiode. Elhub administrerer sammensetningen av Bransjerådet.

Bransjerådets sammensetning bør gjenspeile bredden i Elhubs aktører, både med tanke på aktørtype og størrelse. Mangfold og kjønnsbalanse bør også etterstrebtes. Minimum 50% av representantene skal representere nettselskaper. Samlet antall faste medlemmer skal være mellom 12 og 18. Observatører kommer i tillegg.

Det skal oppnevnes et varamedlem for hver valgte medlem, og varamedlemmet skal representere samme aktørtype og størrelse. Medlemmet selv er ansvarlig for å informere varamedlemmet om behov for møtedeltagelse og distribusjon av møteunderlag. Møteleder informeres om hvem som møter som varamedlem ved møtestart. Medlemmene administrerer selv deltakelsen.

I de tilfeller hvor medlemmet varig ønsker å fratre Bransjerådet, tar varamedlemmet plassen og deltar frem til den opprinnelige medlemsperiodens slutt, hvor det oppnevnes et nytt medlem og varamedlem iht. gjeldende regler.

4.5 Bransjerådets møtekalender

Bransjerådet skal ha 4-6 møter i løpet av kalenderåret.

Møtekalenderen skal inneholde planlagte møtedatoer for kalenderåret og vise faste agendapunkter. Sekretariatet for Bransjerådet er ansvarlig for at det utarbeides en årlig møtekalender for Bransjerådet. Møtekalenderen skal oppdateres med saker meldt til møtene innen ordinær frist for møteinnkalling og agenda.

Møtekalenderen skal være et vedlegg til mandat og vedtekter for Bransjerådet.

Bransjerådet kan be om at det kalles inn til ekstraordinært møte, dersom det er viktige saker som trenger rask behandling.

4.6 Arbeidsflyt i Bransjerådet og samhandling med Brukerforum

Bransjerådet samhandler med Brukerforum og Elhub AS som beslutningsveileder etter konsultasjon om innmeldte saker. Partene har et selvstendig ansvar for å bidra til god informasjonsflyt.

4.6.1 Møteinnkalling, frist for nye saker og utsendelse av agenda for Bransjerådsmøter

- Møteinnkalling med foreløpig agenda sendes senest 15 virkedager før møtet.
- Frist for innspill til oppsatte saker/nye saker er senest 8 virkedager før møtedato
- Endelig agenda med saksunderlag sendes ut senest 5 virkedager før møte, til Bransjerådets medlemmer og varamedlemmer med kopi til observatørene fra bransjeorganisasjonene, Statnett\Avregningsansvarlig, RME og leder Brukerforum.
- Betalende markedsaktører på Elhub, Bransjerådets medlemmer, Brukerforum, RME, Bransjeorganisasjonene og Elhub AS kan bringe saker inn for Bransjerådet.
- Innspill/nye saker sendes på e-post til Bransjerådets sekretariat på post@elhub.no og må dokumenteres/beskrives ihht. følgende:
 - Hvem som fremmer saken (avsender(e))
 - Hva saken gjelder
 - Bakgrunn og behov for å ta saken opp i Bransjerådet
 - Forslag til konklusjon i Bransjerådet
 - Relevant dokumentasjon
- Markedsaktøren selv eller dennes varamedlem legger fram saken i Bransjerådet. Sekretariatet eller møteleder/ Bransjerådets ordstyrer sørger for fremleggelse av saken i møte, dersom markedsaktøren ikke kan møte.
- Saker meldt senere enn 8 virkedager før møte kan settes opp under "Eventuelt". Eventuelt-saker behandles i møte dersom tid, hvis ikke flyttes de til neste møte som ordinært innmeldt sak.
- Saker som meldes inn til Bransjerådet skal normalt behandles i første mulige ordinære Bransjerådsmøte. Nye saker vurderes og prioriteres av sekretariat ift. om saken krever rask behandling, eller om det kan utsettes til et senere møte dersom det ikke er plass i agendaen, eller det er behov for mer detaljert saksunderlag, eller andre forhold tilsier en utsettelse.
- Avregningsansvarlig kan velge å avvise meldte saker. Dette skal da begrunnes overfor markedsaktøren som meldte saken.

- Endelig agenda sendes ut senest 5 virkedager før møte, til Bransjerådets medlemmer og varamedlemmer med kopi til observatørene fra bransjeorganisasjonene, Statnett/ Avregningsansvarlig, RME og leder Brukerforum..

Bransjerådets faste møteagenda skal inneholde:

- Elhubs administrasjon skal til hvert møte rapportere ihht. de faste agendapunktene:
 - Elhub administrasjon rapportering
 - Elhub informasjon
 - Brukerforum informasjon, inkl. statusrapport fra arbeidsgrupper
- RME informasjon
- Innkommende saker til orientering, konsultasjon eller beslutning
 - Behandling av saker med utarbeidelse av svar
- Diskusjonstema for møte (strategi, markedsprosesser e.l.)
- Eventuelt

I tillegg skal Bransjerådet konsulteres om neste års budsjettforslag og fremleggelse av godkjent årsregnskap for Elhub AS.

4.6.2 Møtetid og møtested for Bransjerådet

Tidspunkt for møtene neste år planlegges og godkjennes ved årets siste Bransjerådsmøte. Dette danner grunnlaget for å utarbeide en Møtekalender for kommende år og beslutte diskusjonstemaer for de enkelte møtene. Sekretariatet velger møtested.

4.6.3 Saksbehandling og gjennomføring av møter

Bransjerådsmøtet ledes av Elhub administrasjon eller en ordstyrer valgt blant ordinære møtedeltakere. Møteleder skal sikre balansert og rettferdig taletid til relevante innspill fra møtedeltakerne.

Saker kan legges fram for Bransjerådet innenfor tre kategorier;

1. *Til orientering* – pågående saker, utredninger og prosjekter hvor Bransjerådet kun skal orienteres om status, samt ferdigstilte utredninger og prosjekter hvor Bransjerådet kun informeres om resultatet
2. *Til konsultasjon* – saker av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet hvor Bransjerådet gir sin anbefaling.
3. *Til beslutning* – saker av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet hvor Bransjerådet beslutter en innstilling som formidles til RME og/eller Avregningsansvarlig/Elhub

Bransjerådets diskusjoner og råd dokumenteres i møtereferat. Oppfølging av aksjonslisten gjennomgås ved hvert møte.

Saker som er tatt inn til behandling i Bransjerådet søkes avgjort i det aktuelle møtet, og konklusjoner distribueres i referat. Dersom det ikke oppnås enighet i saker, referatføres dette, sammen med kommentarer fra medlemmer.

Dersom Bransjerådet vurderer at saken krever mer detaljert utredning, gjennomføres dette i Brukerforum. Ved spesielle behov som eventuelt ikke dekkes av Brukerforums virkeområde, kan det etableres en ny midlertidig undergruppe/prosjekt til det konkrete saksformålet. Mandat for den særskilte arbeidsgruppens arbeid skal være klart. Denne gruppen administreres av Avregningsansvarlig.

Bransjerådet skal arbeide effektivt og med kvalitet, og det forventes av Bransjerådsmedlemmer i stor grad har anledning til å delta på ordinære rådsmøter.

4.6.4 Møtereferat fra Bransjerådet

Avregningsansvarlig er ansvarlig for at det føres referat fra alle møter i Bransjerådets regi.

- Forslag til referat sendes ut til møtedeltakerne normalt innen 5 virkedager etter møte
- Kommentarer til referat kan deretter sendes innen 4 virkedager
- Referatet anses etter det som godkjent, og sendes ut til alle på Bransjerådetsliste 10 virkedager etter møte, samtidig som det publiseres på www.elhub.no

5 Mandat og vedtekter Brukerforum

5.1 Innledning

I driften av Elhub er det viktig med et løpende operasjonelt samspill mellom markedsaktørene og Elhub, og det er nødvendig med koordinerte driftsrutiner og prosedyrer for endringer. Brukerforum er derfor etablert med representanter fra bransjen, og vil jevnlig behandle driftsrelaterte tema, i tillegg til vedlikehold og videreutvikling av Elhub Edielstandard.

Forut for Brukerforum ble Norsk Ediel Ekspertgruppe (NEE) etablert i 1998 som en nasjonal arbeidsgruppe under navnet PRODAT-gruppen, for å ivareta Ediel meldingsutveksling i den norske kraftbransjen. Lederansvaret for gruppen ble etter hvert lagt til Avregningsansvarlig i rollen Systemstøtte for Ediel, og gruppen har siden utviklet seg til å bli en stabil arbeidsgruppe med betydelig teknisk og funksjonell kompetanse på ansvarsområdet. Etter innføring av Elhub i februar 2019 ble NEE videreført som en integrert del av Brukerforum.

5.2 Brukerforums formål og mandat

Brukerforum drives under Avregningskonsesjonen tildelt Statnett som Avregningsansvarlig, og arbeider under gjeldende lovverk angitt fra OED og RME, forvaltet av RME.

Formålet med Brukerforum er å:

- bidra til effektivt og sikkert operasjonelt samspill mellom aktørene og Elhub
- sikre koordinert implementering av vedtatte endringer
- bidra til effektivt vedlikehold og videreutvikling av markedsprosesser og teknisk standard for håndtering av disse.

Brukerforum skal fungere som rådgiver og beslutningsveileder for Avregningsansvarlig i arbeidet med forvaltning av Elhub Edielstandard. Forumet skal drøfte og gi anbefaling til Avregningsansvarlig angående detaljerte planer for å gjennomføre vedlikehold, oppgraderinger og øvrige endringer i Elhub.

Brukerforum samhandler med Bransjerådet.

Elhub Edielstandard utgjøres av dokumentasjon med detaljerte beskrivelser og retningslinjer for rettigheter og plikter markedsaktørene har i meldingsutveksling i kraftbransjen, som pliktig supplement til avregningsforskriften. Elhub Edielstandard utvikles og drives av Systemstøtte for Ediel i tråd med mandatet fra avregningsforskriften og avregningskonsesjonen, og inkluderer for eksempel de til enhver

tid gjeldende versjoner av markedsprosesser, informasjonsmodell, meldingsgrensesnitt, brukerveiledninger mm.

Elhub Edielstandard er i sin helhet tilgjengelig på www.elhub.no

I tillegg vil Brukerforum jevnlig behandle driftsrelaterte tema som:

- Planlegging av implementeringer av kommende vedtatte endringer (Release kalender)
- Analyse av viktige driftshendelser siste periode
- Informasjonssikkerhet og personvern; herunder sikkerhetshendelser, risiko, trusselvurderinger og iverksette forebyggende tiltak
- Utarbeidelse av forslag til forbedringer av operasjonelle rutiner og i grensesnitt mellom markedsaktørene og Elhub
- Gjennomføre analyse og utredninger av utvalgte temaer, ofte i undergrupper bestående av utvalgt ressurser fra Brukerforums medlemmer.

Alle endringer i Elhub Edielstandard som får konsekvenser for markedsaktørene skal presenteres og drøftes i Brukerforum. Avregningsansvarlig har ansvar for faktisk oppdatering av dokumentasjon under Norsk Elhub Edielstandard, slik at denne kan samordnes med eventuelle korresponderende Elhub-releaser.

Brukerforum skal i sitt arbeid følge den arbeidsflyt og de rutiner for rapportering, informasjon og beslutning som angis i dette dokumentet.

Endringer i Brukerforums formål, mandat og organisering skal framlegges for Bransjerådet for konsultasjon, og for RME for godkjenning i henhold til gjeldende regulering.

5.3 Ledelse av Brukerforum

Brukerforum ledes av Avregningsansvarlig, eller den denne utpeker.

5.4 Sekretariat Brukerforum

Avregningsansvarlig, eller den denne utpeker, er ansvarlig for sekretariat til Brukerforum. Avregningsansvarlig har ansvar for sekretariatet. Dette inkluderer også nedsatte arbeidsgrupper.

5.5 Deltakelse i Brukerforum

Brukerforum er et forum for betalende aktører inkludert systemleverandører, og deltakelsen skal så langt det er mulig være et balansert utvalg av representanter for aktører i Elhub. I tillegg kan myndigheter, bransjeorganisasjoner og systemleverandører sende representanter. For et godt fungerende Forum bør deltakerantallet være mellom 25 - 40.

Avregningsansvarlig bestemmer hvem som skal delta i Brukerforum ut fra kriteriet om balansert og kvalifisert representasjon fra nettselskaper, kraftleverandører, systemleverandører og tredjepartsaktører. Ved behov kan Avregningsansvarlig konsultere Bransjerådet for å sikre balansert og kvalifisert representasjon. Avregningsansvarlig vil revidere deltakelse jevnlig, dog slik at kontinuitet i arbeidet sikres best mulig. Deltakelse er personlig, og det er ønskelig med minst 1 års kontinuerlig deltakelse.

Elhub AS stiller med faste representanter i Brukerforum-møter og arbeidsgrupper.

Brukerforum vil behandle saker som berører alle markedsaktører knyttet til Elhub, og som spenner fra funksjonelle til tekniske problemstillinger. Gruppen etableres derfor som en samlet gruppe.

Brukerforum kan velge å opprette arbeidsgrupper og prosjekter, og faste undergrupper kan senere etableres etter konsultasjon med Bransjerådet, dersom Avregningsansvarlig finner det hensiktsmessig.

5.6 Retningslinjer for utnevning til prosjekt- og arbeidsgrupper i regi av Brukerforum

Brukerforums arbeidsgrupper ledes av Avregningsansvarlig, eller den denne utpeker.

Ved utnevning av deltakere til arbeidsgrupper og delprosjekter i regi av Brukerforum tilstrebes representasjon fra alle typer aktører i bransjen. Deltagelse er personlig og skal representere bredden i bransjen, samt bidra med hensiktsmessig kompetanse i henhold til arbeidsgruppens eller prosjektets karakter.

- Innbydelse til deltakelse i Brukerforum-prosjekter/ arbeidsgrupper skal bekjentgjøres separat til medlemmer av Brukerforum, i tillegg til i møtereferat fra Brukerforum.
- Dersom flere aktører enn anbefalte deltakerantall i arbeidsgruppen, samt av samme type, melder seg, foretas avstemning, slik at det tilstrebes at bredden i bransjen blir representert og deltagelse blir jevnt fordelt mellom aktørtyper.
- Dersom prosjektets karakter gjør det formålstjenlig, kan ovenstående jevne bransjefordeling blant deltakerne fravikes, etter enighet i Brukerforum. Eksempel kan være systemtunge delprosjekter, hvor det kan være større behov for systemleverandørenes kompetanse enn f.eks. i et prosessorientert prosjekt.
- Som prosjektdeltaker har man primært ansvar for den helhetlige prosjektleveransen, sekundært aktørtyperes interesser, tertiært egen aktørs.
- Det velges en vararepresentant for hver prosjektdeltager. Vararepresentanten bør representere samme type aktør som prosjektdeltageren, men ikke nødvendigvis samme aktør.
- Det bør settes av 1 uke til å melde inn prosjektdeltagere og 1 uke til avstemning, med mindre eksternt gitte frister fordrer raskere etablering av arbeidsgruppe.
- Når valgresultatet presenteres skal det oppgis hvem som har stemt, men ikke hva hver enkelt har stemt.
- Hvert selskap har en stemme. Av praktiske årsaker tolkes dette som alle selskap som er betalende aktører i Elhub og samtidig står på Brukerforum sin deltagerliste.
- Det er anledning til å stemme på eget firma.
- Det er en fordel at prosjektdeltagere deltar i Brukerforum for informasjonsutveksling, men det er ikke en absolutt betingelse. Det er midlertid en forutsetning at minst en av prosjektdeltagerne deltar i Brukerforum møtene mens prosjektet pågår.
- Dersom dissens i prosjektdeltagelse også etter avstemning, skal Avregningsansvarlig avgjøre, ut fra prosjektets formål.

5.7 Møtekalender Brukerforum

Brukerforums ledelse/ sekretariat er ansvarlig for at det utarbeides en årlig møtekalender for forumet. Møtekalenderen skal inneholde planlagte møtedatoer for kalenderåret og vise faste agendapunkter. Møtekalenderen skal oppdateres med saker meldt til møtene innen ordinær frist for møteinnkalling og agenda angitt i dette dokumentet.

Ved behov, for eksempel ved spesielle hendelser, driftsforstyrrelser eller i tiden rett før og etter større endringer, vil det kalles inn til ekstraordinære møter.

5.8 Arbeidsflyt i og rundt Brukerforum

Brukerforum vil samhandle med Bransjerådet og Elhub som beslutningsveileder for Avregningsansvarlig i arbeidet med forvaltning av Elhub Edielstandard.

Saker som bringes inn for Brukerforum presenteres i agenda for aktuelt møte. Agendaen sendes Brukerforum faste medlemmer og publiseres på www.elhub.no.

5.8.1 Møteinnkalling, frist for nye saker og utsendelse av agenda for møter i Brukerforum

Møteinvitasjon sendes senest 15 virkedager før møtet.

- Forslag til agenda sendes senest 4 virkedager før møte
- Frist for innspill til oppsatte saker/nye saker er senest 5 virkedager før møte
- Betalende aktører på Elhub, Bransjerådet, Brukerforum, Elhub, Avregningsansvarlig eller regulerende myndighet kan bringe saker inn for Brukerforum
- Innspill/nye saker sendes på e-post til Avregningsansvarlig på post@elhub.no og må dokumenteres/beskrives ihht. følgende:
 - Hvem som fremmer saken (markedsaktør)
 - Hva saken gjelder
 - Motivasjon for å ta saken opp i Brukerforum
 - Konsekvenser
 - Eventuelt forslag til beslutning
 - Relevant dokumentasjon
- En aktør som melder en sak til Brukerforum plikter selv å presentere saken i Brukerforum-møte hvor saken er berammet, eller sørge for stedfortreder. Saker som er meldt men hvor markedsaktør ikke selv stiller, kan utsettes til et senere møte hvor representanten er tilstede.
- Saker meldt senere enn 8 virkedager før møte kan settes opp under Eventuelt. Eventuelt-saker behandles i møtet dersom tid, hvis ikke flyttes de til neste møte som ordinært innmeldt sak.
- Saker som meldes Brukerforum skal normalt behandles i første mulige ordinære møte. Nye saker vurderes og prioriteres av Avregningsansvarlig og sekretariat. Det vil si at det tas stilling til om saken krever rask behandling, eller om det kan utsettes til et senere møte dersom agendaen fyller møtetiden, eller behov for mer detaljert saksunderlag eller andre forhold tilsier det.
- Avregningsansvarlig kan velge å avvise meldte saker. Dette skal da begrunnes overfor markedsaktøren som meldte saken.
- I saker med særlig behov for beskyttelse innenfor Elhub sitt virksomhetsområde, kan saksdokumentasjon unntas offentlighet i henhold til relevant lovverk

5.8.2 Møtetid og møtested for Brukerforum

Ordinære møter i Brukerforum søkes avholdt månedlig ihht. møtekalender, rundt 10 ganger årlig. Ordinære møter gjennomføres i Avregningsansvarlig sine lokaler i Oslo, med unntak av et årlig møte som søkes plassert geografisk i tilknytning til Avregningsansvarlig sin årlige Avregningskonferanse. Ekstraordinære møter vil avholdes som telefon-/ Skype- eller videomøter.

Prosjekt- og arbeidsmøter kan avholdes andre steder dersom praktisk gjennomføring og redusert belastning ved reise for deltakerne tilsier dette.

5.8.3 Saksbehandling og gjennomføring av møter i Brukerforum

Brukerforums leder er ordstyrer, og skal sikre balansert og rettferdig taletid til relevante innspill fra møtedeltakerne.

Saker som er tatt inn til behandling i Brukerforum søkes avgjort i det aktuelle møtet, eller Brukerforum og Avregningsansvarlig anser at saken krever behandling i arbeidsgruppe eller prosjekt. Avregningsansvarlig avgjør behovet for mer detaljert utredning i en slik undergruppe.

Avregningsansvarlig skal orientere Bransjerådet om nye arbeidsgrupper eller prosjekter i ordinær statusrapportering.

Saker som krever utredning i undergruppe, skal ha eget mandat med fremdriftsplan, kostnadsestimat og leveranse. Deltakelse i undergrupper avgjøres etter vedtektenes retningslinjer for utnevning. Prosjekter og arbeidsgrupper i regi av Brukerforum skal arbeide effektivt og med kvalitet, og det forventes av Brukerforum-deltakere etter utvalg har anledning til å bidra i undergrupper ved behov.

Endringsønsker som antas å være av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet, fremlegges for Bransjerådet for konsultasjon når Brukerforum/ Avregningsansvarlig beslutter å opprette arbeidsgruppe, undergruppe eller etablere et prosjekt. Mandat for utredningen skal presenteres.

Avregningsansvarlig har beslutningsmyndighet i saker relatert til Elhub Edielstandard, men må i god tid før implementering legge fram vesentlige endringer av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet, for RME.

5.8.4 Møtereferat fra Brukerforum

Møteleder er ansvarlig for at det føres referat fra alle møter i Brukerforums regi. Sekretariatet er normalt utførende.

- Forslag til referat sendes ut til møtedeltakerne normalt 5 virkedager etter møte
- Kommentarer til referat kan deretter sendes innen 4 virkedager
Referatet anses etter dette som godkjent og publiseres på www.elhub.no 10 virkedager etter møtet

I saker med sikkerhetsmessig innhold eller ved annet behov for beskyttelse innenfor Elhub sitt virksomhetsområde, skal denne delen av referatet unntas offentliggjøring i henhold til lov og forskrift om offentlighet

5.8.5 Ledetid på endringer vedtatt i Brukerforum

Endringsønsker vil grupperes etter omfang, hvilke systemer de berører (Elhub og/ eller aktørens markedssystemer), om de innebærer endringer i Elhub Edielstandard og om de evt. krever ny aktørsertifisering.

Alle endringer skal planlegges med en tidsplan for implementering. Tidsplanen skal være rimelig utarbeidet, hensyntatt

- Systemleverandørens utviklingstid
- Elhubs og Edielportalens release-plan
- Elhubs krav til aktørens resertifisering/ godkjenning, dersom endringen medfører ny versjon av Elhub Edielstandard

5.8.6 Rapportering og leveranser fra Brukerforum

Statusrapport

Brukerforum vil i sin faste statusrapportering til Bransjerådet informere om pågående saker og status på prosjektet og arbeidsgrupper. Avsluttende prosjektrapporter vil presenteres for Bransjerådet etter rådets ønske. Saker kan legges fram for Bransjerådet innenfor tre kategorier;

4. *Til orientering* – pågående saker, utredninger og prosjekter hvor Bransjerådet kun skal orienteres om status, samt ferdigstilte utredninger og prosjekter hvor Bransjerådet kun informeres om resultatet
5. *Til konsultasjon* – saker av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet hvor Bransjerådet gir sin anbefaling.
6. *Til beslutning* – saker av sentral prinsipiell, funksjonell, strategisk eller kostnadmessig viktighet hvor Bransjerådet beslutter.

Brukerforum rapporterer ikke arbeidsstatus til nordiske eller europeiske standardiseringsorganer, men Avregningsansvarlig kan bringe informasjon fra disse inn til Brukerforum. Representanter fra Brukerforum kan engasjeres som deltakere i nordiske og europeiske standardiseringsorganer og tilhørende arbeidsgrupper, og rapporterer da til Avregningsansvarlig og informerer Brukerforum.

Prosjektrapport

Eventuelle prosjektrapporter fra Brukerforum skal vise prosjektets mandat og plan, prosjektdeltakere, gi et sammendrag av foreslått løsning med kost-nytte-analyse på tilstrekkelig nivå, samt et mer detaljert underlag med de vurderinger som er gjort i prosjektet.

Utredninger av ønskede endringer skal inneholde kostnadsoverslag fra Elhub AS og fra systemleverandørene i Brukerforum. Av konkurransemessige hensyn ønsker ikke bransjens systemleverandører å oppgi eksakte kostander, og disse vil dessuten kunne variere noe etter kundenes installasjoner.

Følgende kostnadsintervaller² er derfor avtalt benyttet til slik kostnadsestimering:

Liten: 10.000 – 100.000 NOK

Middels: 100.000 – 500.000 NOK

Høy: 500.000 – 1.000.000 NOK

Ekstra Høy: over 1.000.000 NOK

Skalaen angir kostnadsintervall for et middels stort nettselskap eller kraftleverandør, med rundt 20 000 målepunkt. Mer eksakt kostnadsangivelse for en gitt endring må innhentes av den enkelte aktør hos sin systemleverandør. Avregningsansvarlig kan sammen med Brukerforum beslutte å revidere skalaen etter indeks for IT-tjenester.

Prosjektrapportering vil normalt være *til etterretning*.

Underlag for nye versjoner av Elhub Edielstandard

En prosjektrapport fra Brukerforum eller en uttalelse fra Brukerforum-møtet vil ofte inngå som underlag for nye versjoner av Elhub Edielstandard. Avregningsansvarlig samordner underlaget med Elhub intern endringsprosedyre, koordinert med versjonering av eventuelle tekniske endringer i Elhub og Ediel-portalen.

² Utarbeidet av Norsk Ediel Ekspertgruppe NEE til møte 11.02.2014.

Gjeldende dokumentasjon av Elhub Edielstandard vil til enhver tid finnes publisert på www.elhub.no.

Dokumentasjon kan fravikes dersom særskilte grunner tilsier det.